

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор” във ВСУ „Черноризец Храбър”

Изготвил становището: доц. д-р Николина Грозева, катедра „Икономика”, ВСУ „Черноризец Храбър”, направление 3.8. Икономика, въз основа на Заповед № 956/19.12.2023г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”.

Автор на дисертационния труд: Зиад Абу Хамед

Тема на дисертационния труд: Влиянието на социалния капитал върху успеваемостта на учениците от средните училища в Западния бряг (The impact of social capital on the success of secondary school students in West bank).

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд е посветен на актуални въпроси, свързани с измерването на социалния капитал и детерминантите и подходите за неговото формиране сред подрастващите в училищна и семейна среда. Разработен е в обем от 192 страници и се състои от увод, четири глави, заключение, списък на използваната литература и 1 приложение. Използвани са 170 източника, всички на английски език. Дисертационният труд като цяло отговаря на изискванията за обем. Налице е логическа последователност между отделните негови части.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Изложението следва класическата структура на подобен вид разработки. Работата съдържателно разкрива значителните познания на докторанта относно изследвания предмет и обект. Докторантът познава в

детайли теоретичните принципи, дефиниции, постулати, функционални зависимости в сферата на социалния капитал като цяло и съумява да изгради теоретико-приложен модел за неговото изследване от аспект на училищното образование на Западния Бряг. Авторът изгражда собствен статистически модел за изследване, базиран на регресионен анализ, като демонстрира умения за обвързване на теорията на социалния капитал, чието изследване до момента в научната литература има предимно описателен характер, с изграждане на причинно-следствен връзки между детерминантите. В резултат докторантът провежда собствено, напълно завършено емпирично изследване на база данни от учебната 2018/2019.

Считам, че изясняването на теоретичните постановки за формирането и измерването на социалния капитал, формулирането на научни хипотези и въпроси, както и тяхното потвърждаване и решение на база проведеното самостоятелно проучване имат приносен характер. В приложен аспект високо оценявам проведеното емпирично изследване сред учениците в гимназиалните курсове на Западния бряг, първо, защото такова изследване е направено за първи път там и второ, защото резултатите от него имат практическо приложение, както в педагогическата практика, така и в обогатяването на теорията за социалния капитал.

Авторефератът достоверно отразява съдържанието на дисертационния труд. Представен е списък от 4 научни публикации (статии) по темата на дисертацията.

Не е установено плагиатство.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

По моя преценка научните приноси са правилно формулирани от докторанта. По-значимите са:

1. Изследвана е връзката между социалния капитал и образователните постижения на учениците от средните училища в Западния бряг, като е обърнато специално внимание на влиянието на семейната среда върху постиженията на учениците. Проследено е влиянието на редица фактори, определящи ролята на социалния капитал.

2. Направен е сравнителен анализ на връзката между социалния капитал и успеваемостта на учениците в средното училище в различни страни с тази в Западния бряг.

3. Специално внимание е отделено на обхвата на социалния капитал с малък радиус в семействата с деца с увреждания. Подчертава се положителната роля на родителската подкрепа за децата в неравностойно положение. Акцентира се специално върху проблемите, с които родителите на деца с увреждания се сблъскват в обществото. Обърнато е внимание и на въздействието на социалния капитал върху хората с увреждания.

4. Предложена е методика за измерване на влиянието на социалния капитал върху образователните постижения на учениците от Западния бряг, като са обработени данните от емпирично проучване на резултатите от постиженията на учениците в пет града от региона.

5. Като са взети предвид световните тенденции в развитието на икономиката на знанието и нейното влияние върху промените в образователните парадигми, са определени основните умения на обучаваните, които да им позволят да учат и да се развиват в новите условия.

6. Очертан е обхватът и ролята на социалния капитал в икономиката на знанието. Проследяват се някои от трансформациите, съпътстващи навлизането на съвременните общества в икономиката на знанието.

Очертават се перспективите за промяна в естеството на труда и социалния живот на хората.

IV. Бележки по дисертационния труд.

Въпреки направената положителна оценка от моя страна на работата на докторанта, ще си позволя да отправя една бележка, която би подобрила качеството на разработката, без да омаловажават вече постигнатото в нея:

- Авторовото становище по някои въпроси от теоретичен характер не е ясно изразено. Добре е да се подсили с критичен анализ, допълнителни изводи, аргументи и т.н.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационен труд “Влиянието на социалния капитал върху успеваемостта на учениците от средните училища в западния бряг” представлява самостоятелно, напълно завършено научно изследване и отговаря на критериите и изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника към него, поради което **изразявам своето положително становище** на докторант Зиад Абу Хамед да бъде присъдена ОНС „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Политическа икономия”.

гр. Варна

Подпис / /

15.01.2024г.

доц. д-р Н. Грозева